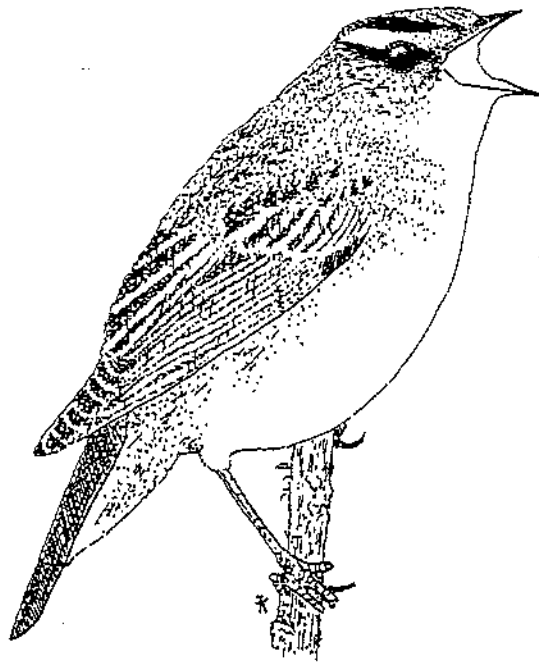

VOGELS VAN HET HOL

Broedvogelonderzoek 1992

VOGELWERKGROEP HET GOOI EN OMSTREKEN

VOGELS VAN HET HOL

Broedvogelonderzoek 1992

Y. Bosman,
A.J. van Klaveren

1992

VOGELWERK GROEP HET GOOI EN OMSTREKEN
Uitgavenummer 83

Hilversum

	pag.
1 INLEIDING EN WERKWIJZE	4
2 RESULTATEN	
2.1 Broedvogels	5
2.2 Niet-broedvogels	10
2.3 Overig waargenomen diersoorten	11
3 AANBEVELINGEN VOOR HET BEHEER	
3.1 Algemeen	14
3.2 Aanbevelingen voor het beheer voor enkele soorten	15
4 LITERATUUR	19

BIJLAGEN

- 1 BEGRENZING ONDERZOEKSGBIED
- 2 BROEDVOGELKAART BSP-PROJECT

TERRITORIUMKAARTEN

- 3 FUUT
- 4 MEERKOET
- 5 GRAUWE GANS, KNOBBELZWAAN
- 6 WATERRAL, WATERHOEN, KLEIN WATERHOEN
- 7 KIEVIT, SCHOLEKSTER, TURELUUR
- 8 KOEKOEK, HOUTSNIP, TORTELUIF, GROTE BONTE SPECHT
- 9 SNOR, SPRINKHAANRIETZANGER, SPOTVOGEL
- 10 KLEINE KAREKIET, GRASMUS, GRAUWE VLIEGENVANGER
- 11 RIETZANGER
- 12 MATKOP, BOOMKRUIPER
- 13 STAARTMEES, WIELEWAAL
- 14 VINK, APPELVINK
- 15 GOUDVINK, PUTTER
- 16 RIETGORS
- 17 BEHEERKAART, het Hol
- 18 BEHEERKAART, eenheden het Hol en de Suikerpot

100

De Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten doet momenteel aanvullend onderzoek ten behoeve van het beheerplan voor de Vechtplassen. Op verzoek van de vereniging is in 1992 het Hol te Kortenhoef op broedvogels onderzocht. Deze inventarisatie liep parallel met een verspreidingsonderzoek naar de Zilveren Maan in het Hol (Bosman en Van Klaveren in prep.).

In totaal zijn aan het gebied 19 bezoeken gebracht: ochtend 12, avond 4 en overdag 3 bezoeken (totaal 85 uur). Hiervan werden 12 geldige bezoeken bij de uitwerking van de broedvogelinventarisatie betrokken (totaal 73 uur, gemiddeld 6 uur en 10 minuten). Overige gegevens werden als aanvullend materiaal gebruikt.

In overleg met Natuurmonumenten is een keuze gemaakt voor de te onderzoeken vogelsoorten. Alle in de door SOVON opgestelde lijst voor het Bijzondere Soorten Project (BSP) vermelde 'kolonievogels', 'zeldzame broedvogels' en 'schaarse broedvogels' zijn geïnventariseerd. Daarnaast zijn uit de rubriek 'algemene broedvogels' 18 soorten eveneens bij het onderzoek betrokken (bijlage 2).

De uitwerking geschiedde volgens Hustings et al (1985). Alle waarnemingen zijn op kaarten 1:5000 ingetekend. Van 30 soorten zijn territoriumkaarten gemaakt (bijlagen 3 t/m 16, schaal 1:6700). Het onderzoeksgebied is goed toegankelijk per boot. Daarnaast zijn delen van het terrein te voet onderzocht. Het weidegebied tussen het Hol en de Suikerpot is gedeeltelijk geïnventariseerd (bijlage 1).

Bij de bepaling van de dichtheden per soort is alleen de oppervlakte van het Hol betrokken (93 ha). Er is niet gecorrigeerd voor gesloten bos (ca. 14 ha) en groot open water (ca. 9 ha). De graslanden rondom het Hol zijn niet bij de dichtheidsberekening betrokken. Een vergelijking met gegevens uit voorgaande inventarisaties wordt in tabel 1a weergegeven.

Tijdens de inventarisaties is slechts éénmaal gebruik gemaakt van een cassetterecorder (t.b.v. Klein Waterhoen).

Het weer was gedurende de onderzoeksperiode van 4 april tot en met 29 juli bijzonder goed. Met uitzondering van een regenachtige ochtend in april werden de overige dagen gekenmerkt door overwegend zacht tot warm, droog en zonnig weer. Overigens waren enkele soorten moerasvogels (Snor, Rietzanger, Waterral) tijdens buien soms aktiever dan tijdens zonnig en droog weer.

In het derde hoofdstuk worden aanbevelingen voor het beheer gegeven. Hiervoor is nog een extra bezoek aan het gebied gebracht. Tevens is tijdens dit bezoek naar nesten van stootvogels gezocht. In bijlage 17 en 18 worden een aantal aanbevelingen gedaan met betrekking tot de inrichting en het beheer van het onderzoeksgebied en van de naaste omgeving.

Met dank aan K. Scharringa (Provincie Noord-Holland) voor het verstrekken van inventarisatiegegevens.

2.1 Broedvogels

Uit het verleden zijn vanaf ongeveer 1944 gegevens over broedvogels in het Hol bekend. De verschillende wijzen van onderzoek en interpretatie van de gegevens door de onderzoeksmedewerkers maakt een vergelijking met de gegevens van 1992 niet eenvoudig. Uit de volgende bronnen zijn gegevens vergeleken: De Zeeuw (in Bakker et al 1976; onderzoek in 1944, 1948, 1956, 1958 en 1967), Boerwinkel et al 1978 (onderzoek 1975-1979), Van Poelgeest s.a. (onderzoek 1981), Van Klaveren 1988 (onderzoek 1983) en Van Klaveren s.a. (onderzoek 1988). Zie tabel 1a. De broedvogellijst voor 1992 wordt in tabel 1 weergegeven (+ = broedvogel). In totaal zijn in 1992 in het gebied 79 vogelsoorten waargenomen. Hiervan hebben 54 soorten met zekerheid gebroed.

De status en ontwikkeling van een aantal broedvogelsoorten wordt hieronder, volgens de indeling van bijlage 2 besproken. In het kort komen ook een aantal verdwenen soorten aan de orde (onderstreept).

Kolonievogels (7 waargenomen soorten, niet broedend):

Zwarte Stern. Het aantal wisselde in het verleden al sterk van jaar tot jaar. In 1972 broedde er nog 48 paar, in 1988 nog 6 paar. De toekomst van de Zwarte Stern in het Hol is zeer onzeker. Landelijk gaat het met deze soort zeer slecht.

Zeldzame broedvogels (5 soorten, 2 broedend):

Grauwe Gans. Broedt zeker al sinds 1970 in kleine aantallen in het gebied. Het gaat hierbij om wilde, niet uitgezette vogels.
Klein Waterhoen. In 1976 werden reeds waarnemingen vermoed. Eén waarneming net buiten het Hol (Kromme Rade) wordt meegemeld. Een waarneming in het Hol mag niet bij de uitwerking worden betrokken. Overigens mag de soort in 1992 ook tot broedvogel van de Suikerpot (Kippenakker) worden gerekend (1 paar).

Roerdomp. Broedde tussen 1970 en 1978 nog onregelmatig. Tegenwoordig is de soort geen broedvogel meer.

Woudaapje. Werd tussen 1970 en 1978 nog frequent waargenomen. Daarna werd geen broedgeval meer gemeld.

Grote Karekiet. Kwam vóór 1978 nog regelmatig in het gebied tot broeden. In 1981 één paar, daarna niet meer.

Schaarse broedvogels (26 soorten, 17 broedend):

Fuut. Volgt de landelijke trend en nam sinds 1981 toe van drie paar tot negen paar.

Nijlgans. Neemt in het hele land nog steeds toe en is een nieuwe soort voor het Hol.

Wespendief. Een opvallende, nieuwe soort. Deze schuwe stootvogel is nog steeds bedreigd, maar weet zo nu en dan nieuwe, geschikte biotopen, zoals moerasgebieden te benutten.

Havik. Van deze soort werd in 1988 het broeden al vermoed. In 1992 hebben mogelijk twee paar een territorium gehad.

Buizerd. Kent een lichte toename sinds 1988 en is ook in de omliggende gebieden goed vertegenwoordigd.

Boomvalk. Een nieuwe soort, waarvan uitbreiding niet uitgesloten mag worden.

Waterral. Of deze vogel werkelijk zo sterk is toegenomen als de gegevens impliceren blijft een vraag. Vast staat dat deze soort vaak onderteld wordt en in het Hol in een hoge dichtheid voor komt. Tot 1988 werden tijdens de onderzoeksjaren één tot vijf paren geteld.

Tureluur. Broedt onregelmatig en steeds in zeer klein aantal.

Houtsnip. Een bosvogel die nog niet eerder als broedvogel werd gemeld. In 1978 en 1981 werd de soort enkele malen waargenomen.

Bosuil. Met name door het aanbieden van nestkasten heeft de soort zich in het Vechtplassengebied een plaats kunnen veroveren. In het Hol hangen twee kasten, die in 1992 niet zijn gebruikt. Wel bevond zich er een territoriumhoudend paar.

Sprinkhaanrietzanger. Een ruigteminner die nooit in grote aantallen in het Hol heeft gebroed. De gegevens geven vanaf 1967 weinig veranderingen in de stand te zien. De soort kan bij te weinig bezoeken gemakkelijk onderteld worden.

Snor. Het aantal territoria kan jaarlijks sterk verschillen. In 1967 werden nog 30 territoria geteld, in 1988 slechts één. De soort gaat overal achteruit. Toch blijkt het onderzoeksgebied nog voldoende potenties te bieden voor een hoge dichtheid.

Rietzanger. Komt nog steeds in grote aantallen in het gebied voor. In 1967 110, in 1988 79 territoria. Gezien de hoge dichtheid vervult het Hol een zeer belangrijke functie binnen het Vechtplassengebied.

Putter. Volgt de landelijke trend en is vooral de laatste tien jaar sterk toegenomen (in 1988 twee paar). De inrichting van het gebied houdt hier waarschijnlijk geen direkt verband mee.

Appelvink. Is een van de laatste bosvogelsoorten in de rij, die in het gebied te verwachten was. De aanwezigheid van de soort, zo ver buiten het dichtstbijzijnde broedgebied ('s-Graveland) is echter wel bijzonder.

Wintertaling en **Slobeend.** Zijn altijd schaarse broedvogels geweest. Beide soorten broeden nu waarschijnlijk niet meer in het gebied.

Blauwborst. Werd in 1992 mogelijk tweemaal waargenomen. In 1948 broedde nog vijf paar, in 1967 mogelijk. In Boerwinkel (1978), Van Klaveren (s.a.) en Van Poelgeest (s.a.) wordt de soort niet meer genoemd.

Algemene broedvogels (39 soorten, 35 broedend). Onder de zangvogels binnen deze groep bevindt zich ook een belangrijk aandeel aan bosvogels (17 soorten).

Meerkoet. Is zeer sterk toegenomen en volgt hiermee de landelijke trend.

Tortelduif. Het aantal bereikte tussen 1970 en 1979 een hoogtepunt met tien paar. Momenteel is de soort zeldzaam en gaat ook landelijk gezien nog steeds achteruit.

Scholekster. Het aantal is sinds 1981 gelijk gebleven.

Kievit. Aantal blijft stabiel. De soort kwam in 1983 tijdelijk in een hogere dichtheid voor (Van Klaveren 1983).

NB Het ontbreekt aan nauwkeurige gegevens van de weidevogels in het gebied ten noorden en ten oosten van het Hol vóór 1983. Grote bonte Specht. Geeft als indicator de situatie in het terrein weer. Het gaat de soort voor de wind, doordat het gebied door verbossing geschikter is geworden. Voor het eerst gemeld in 1967.

Kleine Karekiet. Een algemene moerasvogel. De soort is, gezien de landelijke trend, waarschijnlijk toegenomen. De gegevens uit het verleden zijn echter beperkt. Het is zelfs mogelijk dat de soort door z'n algemene voorkomen vroeger eenvoudigweg niet genoteerd is.

Grasmus. Een typische Afrika-ganger, die zware verliezen geleden heeft. Ook in het gebied is de soort sterk achteruitgegaan en kan de vogel het nauwelijks bolwerken.

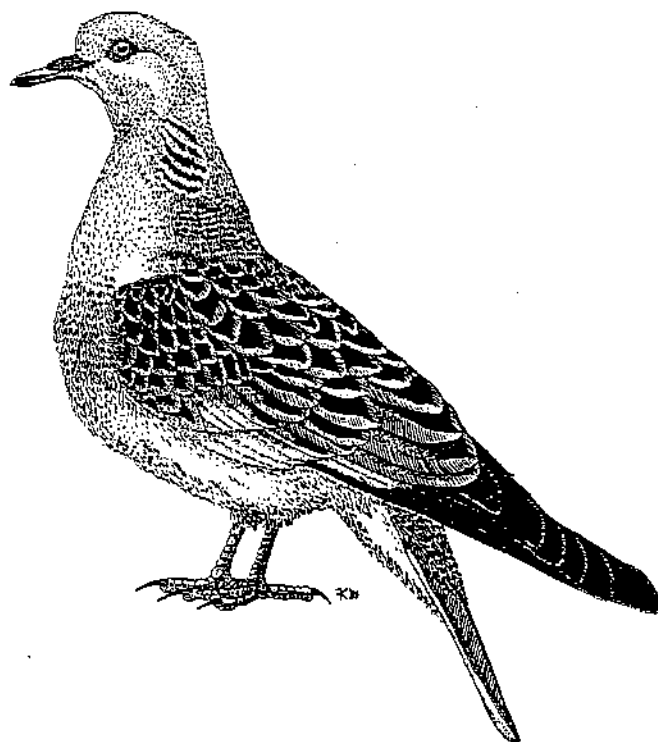
Staatmees. Heeft als struweel- en bosvogel vanaf 1970 zijn areaal sterk uitgebreid. Het gegeven aantal territoria is mogelijk nog aan de lage kant aangezien de soort een groepsbroeder is.

Matkop. Is ook sterk toegenomen en geeft hiermee aan dat er momenteel voldoende geschikt bos is voor het vestigen van een groot aantal territoria.

Kool- en Pimpelmees. Zijn sinds 1970 toegenomen, zij het op bescheiden schaal. Beide soorten zijn nog steeds zeer schaars. De komst van de Grote Bonte Specht zal hier waarschijnlijk verandering in brengen.

Zwarte kraai. Komt met slechts twee broedparen in het gebied voor en is mogelijk achteruitgegaan. Een oorzaak voor dit kleine aantal is niet bekend.

Ekster werd in 1967 nog als broedvogel gemeld. Tegenwoordig ontbreekt de soort in het Hol.

Tabel 1. Broedvogels.
soort

aantal territoria
1992

dichtheid
territoria/10ha

8

	aantal territoria 1992	dichtheid territoria/10ha
1 Fuut	9	1.0
Knobbelzwaan	2	0.2
Grauwe Gans	3	0.3
Nijlgans	1	0.1
5 Wilde Eend	+	
Wespendief	1	0.1
Havik	1	0.1
Buizerd	2	0.2
Boomvalk	1	0.1
10 Fazant	+	
Waterral	12	1.3
Klein Waterhoen	1	0.1
Waterhoen	5	0.5
Meerkoet	44	4.7
15 Scholekster	3	
Kievit	8	
Houtsnip	4	0.4
Tureluur	1	
Houtduif	+	
20 Tortelduif	1	0.1
Koekoek	7	0.8
Bosuil	1	0.1
Grote Bonte Specht	6	0.6
Boerenzwaluw	+	
25 Witte Kwikstaart	+	
Winterkoning	+	
Heggemus	+	
Roodborst	+	
Merel	+	
30 Zanglijster	+	
Sprinkhaanrietzanger	5	0.5
Snor	19	2.0
Rietzanger	85	9.1
Kleine Karekiet	78	8.4
35 Spotvogel	1	0.1
Grasmus	2	0.2
Tuinfluiter	+	
Zwartkop	+	
Tjiftjaf	+	
40 Fitis	+	
Grauwe Vliegenvanger	1	0.1
Staartmees	10	1.1
Matkop	23	2.5
Pimpelmees	+	
45 Koolmees	+	
Boomkruiper	2	0.2
Wielewaal	2	0.2
Vlaamse Gaai	+	
Zwarte Kraai	+	
50 Vink	21	2.3
Putter	4	0.4
Goudvink	19	2.0
Appelvink	2	0.2
54 Rietgors	34	3.7

Tabel 1a. Vergelijking broedvogelgegevens 1944-1992.

soort	aantal territoria 1992	1) 1988	2) 1991	1970/ 1978 3)	4) 1967	1946/5) 1950	5) 1948	7) 1944
Fuut	9	6	3	+	3	1	2	+
Roerdomp	-			+		1		+
Woudaapje	-			+				
Knobbelzwaan	2			+	1			
Grauwe Gans	3		1	1				
Nijlgans	1							
Wintertaling	-	1	2	+	1			
Wilde End	+	+	+	+	8		4	
Slobeend	-		4	+	1	1	1	
Wespendief	1							
Bruine Kiekandief	-							+
Bevik	1							
Buizerd	2	1						
Toranvalk	-		1	+				
Boosvalk	1							
Fazant	+	+		+	8		1	+
Waterral	12	3	1	5	2			+
Klein Waterhoen	1							
Waterhoen	5	+		+	15		1	+
Meerkoet	44	10	17	+	20	2	2	+
Schoukster	3	5	5	+				
Kievit	8	7	8	+	4	≥2	1	
Watercip	-		1		1	2	1	
Houtsnip	4			+				
Grutto	-		2	+	2	≥2	2	
Tureluur	1		1	2	2	≥2	1	
Visdief	-					1		
Zwarte Stern	-	6		+	6	zeer veel	3	+
Houtduif	+	+		+	15			
Tortelduif	1			10	7		1	+
Koekoek	7	3	3	4	8			+
Bosuil	1		1	3	1			
Ransuil	-		1	+	1			+
Grote Bonte Specht	6	1	1	+	+			
Veldleeuwerik	-				3			
Boerenzwaluw	+							
Graspieper	-				3			
Witte Rijkstaart	+	+			1			
Wintarkoning	+	+		+	30			+
Heggemus	+	+		+	20		1	
Roodborst	+	+		+	20			
Nachtegaal	-							
Blauwborst	-				+	1	5	+
Gekraagde Roodstaart	-			+	1		2	
Karekiet	+	+		+	15	1	6	+
Zanglijster	+	+		+	8	7	6	+
Sprinkhaanrietzanger	5	4	2	+	4	1	3	+
Snor	19	1	8	+	30	24	54	+
Rietzanger	85	79	8	≥25	110	50	126	+
Boerietzanger		1	1	+	1			
Kleine Karekiet	78	54		+	6		11	+
Grote Karekiet			1	+				+
Spotvogel	1	3			1			
Bruinvalper			1	+	1			
Grasmus	2	1	8	+	8	3	4	+
Tuinfluits	+	73	18	+	35	2	10	+
Zwartkop	+	13	16	+	5			
Fluits				+				
Tjiftjaf	+	48	25	+	40	1	7	+
Fitis	+	+		+	70	21	48	+
Grauwe Vliegenvanger	1	1			1			
Bonte Vliegenvanger			1	+				
Staarthees	10	5	1	+				
Natkop	23	7	7	24	5			
Piepkop	+	+		+	1			+
Koolmees	+	+		+	2		3	
Boerkrulper	2	+	1					
Nisleeuw	2		2		1			
Vlaamse Gans	+	+		+	4		1	
Ekster				+	3			
Zwarte Kraai	+	+		+	5		1	
Smeets				+				
Vink	21	+			1		2	
Pruiter	4	2						
Goudvink	19	7		+	1			
Appelvink	1							
Rietgors	14	13	5	+	20	22	48	+

1) Van Klaveren (s.a.)

2) Van Poelgeest (s.a.)

3) Boerwinkel et al (1978); Ringmus +

4) De Zeeuw (Bakker et al 1976); Kolgans 1, Zwarte Stern (1972) 48, Groenling 1

5) De Zeeuw (in Bakker et al 1976; zonder 1948)

6) De Zeeuw (in Bakker et al 1976)

7) De Zeeuw (in Bakker et al 1976)

Het voorkomen van vier soorten vinkachtigen geeft al aan dat het aandeel 'bos' een belangrijk functie vervult voor deze groep.

Vink. Is sinds 1967 (toen één paar) sterk toegenomen. Landelijk echter is de toestand waarin de soort verkeert, vooral in de marginale gebieden zorgwekkend. Het voorkomen van de soort in deze hoge dichtheid geeft aan dat het terrein voor de soort steeds geschikter is geworden.

Goudvink. Sinds 1967 sterk toegenomen, waarschijnlijk mede onder invloed van de bosvorming.

Rietgors. Is na een inzinking vanaf omstreeks 1980 (vijf paar) sterk toegenomen. Dit kan veroorzaakt zijn door het tijdelijk geschikter (ruiger, droger) worden van oevers en bosranden.

Veldleeuwerik en Graspieper. Waren vóór 1967 nog broedvogels van de weilanden rondom het Hol. Beide soorten zijn nu verdwenen.

Gekraagde Roodstaart. Volgt de landelijke trend en broedt niet meer in het gebied.

Bij de huidige, relatief ongestoorde ontwikkeling van het gebied zijn vestigings-mogelijkheden denkbaar voor Sperwer, Kleine Bonte Specht, Grote Lijster, Fluiter en Glanskop. Dit proces (bosvorming) zal bijna altijd ten koste gaan van de veel schaarsere moerasvogelsoorten.

2.2 Niet-broedvogels

Het Hol is tevens van grote betekenis als fourageer- en rustgebied in zowel het broed- en overwinteringsseizoen, als in de trekperiode. De in het gebied en/of in de omgeving broedende soorten als Purperreiger, Grauwe Gans, Bruine Kiekendief, Sperwer, Buizerd, Vissdief en Huiszwaluw worden in de broedtijd regelmatig fouragerend gezien (tabel 3). Tijdens het onderzoek zijn ook verschillende soorten trekvogels in het gebied waargenomen. In tabel 2 worden de overvliegende, niet van het gebied gebruikmakende soorten genoemd.

Tabel 2. Niet broedvogels (overvliegend-ov)

- 1 Aalscholver 11/4 enkele exemplaren ov
- Purperreiger 9/5 een exemplaar ov
- Smient 11/4 zes exemplaren ov
- Slobeend 4/4 een paar ov
- 5 Buizerd 6/6 negen exemplaren ov
- Blauwe Kiekendief 11/4 een exemplaar ov
- Torenvalk 4/4 een exemplaar ov
- Tureluur 4/4 een exemplaar ov
- Regenwulp 25/4 vijf exemplaren ov
- 10 Watersnip 4/4 een exemplaar ov
- Zwarte Stern 17/5 28 exemplaren ov; hele dag sterke trek boven de Vechtplassen
- Gele Kwikstaart 11/4 een exemplaar ov
- 13 Kraansvogel 25/4 een exemplaar ov

- Aalscholver in mei regelmatig enkelen fouragerend
 Blauwe Reiger enkelen tussen Hol en Suikerpot
 Purperreiger regelmatig solitair aanwezig
 Knobbelzwaan een paar vanuit het Hol gevestigd langs de Vreelandse Weg (Suikerpot)
- 5 Kolgans een paar aanwezig op 5/5
 Grauwe Gans tot 9/5 max. 25 aanwezig, op 11/7 40 exemplaren
 Brandgans op 17/5 vier exemplaren, op 6/6 twee aanwezig, waarschijnlijk vogels afkomstig uit Maarssen ('t Slijk) alwaar reeds sinds 1990 vier vogels verblijven
 Bergeend 11/4 een ♂, 5/5 een paar
 Krakeend 25/4 een paar aanwezig
- 10 Wintertaling 4/4 een ♀ aanwezig
 Slobeend 4/4 en 11/4 een paar aanwezig
 Bruine Kiekendief 9/5 een ♂ aanwezig
 Blauwe Kiekendief 20/5 een ♀ op zoek naar slaappleats
 Sperwer 9/5 en 20/5 een ♀, 31/5 een exemplaar met prooi in noordoostelijke richting
- 15 Buizerd regelmatig exemplaren uit omgeving aanwezig
 Torenavalk 31/5 een exemplaar aanwezig
 Boomvalk naast een broedpaar regelmatig een tot twee exemplaren jagend
 Klein Waterhoen 29/7 een exemplaar roepend, Diepe Gat; onduidelijk was of het hier een ♂ of ♀ betrof, daarom niet tot broedvogel gerekend
 Oeverloper 31/5 een exemplaar aanwezig
- 20 Visdief 28/5 en 31/5 een exemplaar aanwezig
 Zwarte Stern in mei en juni tot acht paar aanwezig, Diepe Gat
 Ransuil 3/6 een exemplaar jagend in avond, Ossenkamp
 Huiszwaluw in broedtijd regelmatig tientallen jagend
 Boerenzwaluw in broedtijd regelmatig tientallen jagend
- 25 Waterpieper 4/4 en 11/4 een exemplaar aanwezig, Diepe Gat
 Kraamsvogel 11/4 twee exemplaren aanwezig
 Zanglijster 11/4 enkelen aanwezig
 Koperwiek 11/4 enkelen aanwezig
 Sprinkhaanrietzanger nog doortrek rond 23/5
- 30 Snor aankomst rond 4/4
 Rietzanger doortrek rond 25/4, 5/5, 9/5, 17/5 en 23/5
 Bosrietzanger 28/5 en 6/6 een exemplaar zingend
 Kleine Karekiet doortrek rond 28/5
 Braamsluiper 9/5 drie exemplaren zingend
- 35 Vuurgoudhaan 4/4 twee exemplaren, 11/4 een zingend
 Grauwe Vliegenvanger 6/6 een exemplaar noordgrens
 Vink sterke doortrek rond 17/5, doortrek rond 28/5
 Appelvink 25/4 twee exemplaren aanwezig in geschikt broedbiotoop. Zijn als eenmalige waarnemingen niet bij de uitwerking betrokken
 Sijs 18/7 twee aanwezig
- 40 Rietgors doortrek rond 5/5, 9/5 en 23/5

2.3 Overig waargenomen diersoorten

Alle toevallig waargenomen dieren zijn genoteerd.

Zoogdieren

Ree tijdens elk bezoek werden Reeën waargenomen. Het grootste aantal op 4/4: zeven exemplaren.
 Haas 25/4 een exemplaar
 Mol 11/7 een exemplaar
 Dwergmuis 18/7 een exemplaar, in Mattenbies vretend van zaden, oever van Gat van de Zandheuvel

Ringslang 23/5 resten bij Witte Water. 18/7 een exemplaar bij boothuis

Pad 17/5 een exemplaar

Groene Kikker algemeen vanaf mei, vooral langs randen van grotere plassen (m.n. Diepe Gat)

Libellen

In Boerwinkel et al (1978) wordt een inventarisatielijst weergegeven, samengesteld door de jeugdbonden in 1970 en 1971. Hieronder volgt een vergelijking tussen deze inventarisaties en de waarnemingen die tijdens het broedvogelonderzoek in 1992 zijn gedaan (+ waargenomen, - niet waargenomen). Naamgeving volgens Wielewaaljongeren (1982).

soort		1970/1971	1992
<i>Sympetma fusa</i>	Bruine Winterjuffer	+	-
<i>Sympetma paedisa</i>	Donkere Winterjuffer	+	-
<i>Lestes sponsa</i>	Gewone Pantserjuffer	+	+
<i>Lestes (Chalcolestes) viridis</i>	Houtpantserjuffer	+	-
<i>Pyrhosoma nymphula</i>	Vuurjuffer	+	-
<i>Ischnura elegans</i>	Lantaarntje	+	+
<i>Enallagma cyathigerum</i>	Watersnuffel	+	-
<i>Coenagrion puella</i>	Azuurwaterjuffer	+	+
<i>Coenagrion pulchellum</i>	Variabele Waterjuffer	+	+
<i>Erythronna najas</i>	Grote Roodoogjuffer	+	+
<i>Erythronna viridulum</i>	Kleine Roodoogjuffer	-	+
<i>Brachytron pratense</i>	Glassnijder	+	+
<i>Aeshna cyanea</i>	Blauwe Glazenmaker	+	+
<i>Aeshna grandis</i>	Bruine Glazenmaker	+	+
<i>Aeshna mixta</i>	Paardenbijter	+	-
<i>Aeshna (Anaciaeschna) isosceles</i>	Vroege Glazenmaker	+	-
<i>Cordulia aenea</i>	Smaragdlibel	+	+
<i>Libellula quadrimaculata</i>	Viervlek	+	+
<i>Orthetrum concellatum</i>	Gewone Oeverlibel	+	+
<i>Sympetrum flaveolum</i>	Geelvlekheidelibel	+	-
<i>Sympetrum sanguineum</i>	Bloedrode Heidelibel	+	-
<i>Sympetrum striolatum</i>	Bruinrode Heidelibel	+	+
<i>Sympetrum vulgatum</i>	Steenrode Heidelibel	+	-
<i>Leucorrhinia spec.</i>	soort Witsmitlibel	-	+

Tijdens de broedvogelinventarisatie zijn elf soorten dagvlinders en drie soorten nachtvlinders waargenomen. Deze waarnemingen worden gedetailleerd in Bosman en Van Klaveren (in prep) weergegeven. Hieronder wordt volstaan met een complete soortenlijst.

Dagpauwoog

Kleine Vos

Atalanta

Zilveren Maan

Citroen

Klein Geaderd Witje

Klein Koolwitje

Groot Koolwitje

Gele Luzernevlinder

Argusvlinder

Groot Dikkopje

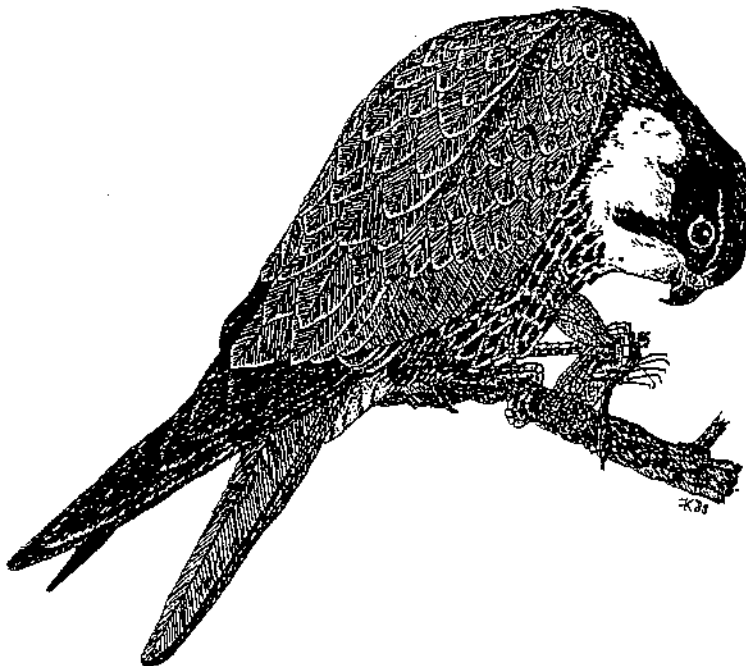
Hageheld

Pistooltje

Rietvink

Overige niet-gewervelden

Gerande Oeverspin (*Dolomedes fimbriatus*) 6/6 een exemplaar met nest, Grote Tocht. 11/7 een exemplaar met nest, Molenakkers.

3.1 Algemeen

Op verzoek van Natuurmonumenten worden voor een aantal broedvogelsoorten aanbevelingen gedaan voor het beheer.

Duidelijk is dat door verbossing en door het ouder en struktuurrijker worden van de reeds bestaande bossen belangrijke wijzigingen in de samenstelling van de broedvogelbevolking is ontstaan. De geschetste ontwikkeling werd reeds omstreeks 1960 geconstateerd (De Zeeuw in Bakker et al 1967). Of dit wenselijk is is de keuze van de vereniging. Door bovenstaande ontwikkeling zal echter een aantal schaarse- en algemene broedvogels van moerasgebieden (verder) in aantal achteruit gaan. Hoewel deze inventarisatie slechts een momentopname is, blijkt uit de keuze voor de territoria van betreffende soorten wel duidelijk welke gedeelten van het gebied zij prefereren.

Een clustering van waargenomen soorten per begroeiingszone kan als volgt en in het kort worden opgesteld.

1. **Moerasvogels in natte oeverzone** (zachte oeverplanten, riet en ruigte): Waterral, Klein Waterhoen, Waterhoen, (Meerkoet), Snor, Kleine Karekiet. Algemeen advies: terugdringen van bosranden die de oever hebben bereikt. Gedeeltelijk laten overstaan van oevervegetatie indien wordt gemaaid. Bomen in dichtgegroeide sloten steeds verwijderen.
2. **Moerasvogels in natte struweelzone** (riet, ruigte, struwelen en verspreid staande bomen): (Grauwe Gans), Sprinkhaanrietzanger, Rietzanger, Rietgors. Algemeen advies: terugdringen van bosranden die struweel direkt in ontwikkeling belemmeren. Ruigte bevorderen door hier en daar struweel te kappen. Lokaal laten overstaan van solitaire bomen (els).
3. **Struweelvogels in droge struweelzone** (kruidenrijke struwelen tussen hooi-/weiland en bos): Sprinkhaanrietzanger, Spotvogel, Grasmus, Rietgors. Algemeen advies: door terugdringen van bosranden (meanderende lijn) kruid- en struiketage bevorderen. Geleidelijke overgang van grasland naar bos stimuleren en handhaven.
4. **Bosvogels in natte tot droge bosrand- of boszone** (zie verder voor tekst, pag 15).

Bijlage 17 en 18 geven schematisch enkele mogelijkheden weer om biotopen voor m.n. moerasvogels veilig te stellen en om nieuwe mogelijkheden voor vogels en andere organismen te creëren. Een gedetailleerde uitwerking van deze ideeën valt buiten de doelstelling van het onderzoek.

In bijlage 17 worden beheersmaatregelen binnen de begrenzing van het Hol weergegeven. Hierbij ligt de nadruk op het uitbreiden van moerasvegetaties zonder bomen (zones 1 t/m 3), door het terugdringen van bosranden. Details met betrekking tot de lokaties en breedte van de nieuw moeras en de tijdsplanning van de werkzaamheden moeten nader worden uitgewerkt.

In bijlage 18 worden enige ideeën weergegeven met betrekking tot de landschappelijke- en ecologische aansluiting van het Hol op de Kippenakker/Suikerpot. Naast het handhaven van weiland c.q. uitbreiden van hooiland kunnen op nader te onderzoeken lokaties petgaten worden gegraven, onderling verbonden door brede, ondiepe sloten. Dit zou binnen het plan gepaard

kunnen gaan met het eveneens terugdringen van bosranden t.h.v. de Kippenakker en langs de zuidzijde van de Suikerpot. Een en ander moet gezien worden als een mogelijkheid om natuurlijke potenties binnen het gebied beter te benutten.

De vogelsoorten die zich zouden kunnen (her)vestigen in bovenstaande zones, na genoemde maatregelen, zijn:

Zone 1: Roerdomp, Woudaapje, Bruine Kiekendief, Porseleinhoen, Bosrietzanger en Grote Karekiet

Zone 2: Blauwborst, Bosrietzanger en Spotvogel

Zone 3: Tortelduif, Braamsluiper en Kneu

Vanzelfsprekend kan bovenstaande uitbreiding slechts plaatsvinden bij ideale omstandigheden in en buiten de broedtijd. Hoewel meer algemene vogelsoorten niet genoemd worden, zullen ook zij van de gewijzigde situatie kunnen profiteren.

Voor de cluster 'bosvogels' (zone 4) wordt geen algemeen beheeradvies gegeven. De positie van deze groep wordt zowel in het Hol, als op landelijk niveau, voor wat betreft een groot aantal soorten, niet direct bedreigd. Met name de toegenomen oppervlakte bos en het gewijzigde bosbeheer in Nederland heeft een positief effect op een groot deel uit deze groep.

Het terugdringen van bos in het Hol op korte of (midden-)lange termijn zal nauwelijks van invloed zijn op de regionale of landelijke populaties van betreffende soorten.

Gezien de huidige ontwikkeling van het moerasbos zou het aanbieden van nestkasten voor Bosuilen achterwege moeten blijven. Op middenlange termijn kunnen natuurlijke holten als nestgelegenheid dienen. Het aanbieden van nestkasten in een voor deze soort nog niet geschikt gebied kan de van nature aanwezige Ransuil doen verdwijnen. Aanwezige kasten zo nodig verwijderen of niet meer vervangen.

Alle maatregelen met betrekking tot het terugdringen van bosranden en/of het verwijderen van bomen kunnen het beste tussen begin september en half maart plaatsvinden.

Handhaving van een beschermende schil in de vorm van moerasbos aan de westzijde (geheel) en zuidzijde van het terrein (gedeeltelijk) is gewenst.

3.2 Aanbevelingen voor het beheer voor enkele soorten (zie bijlagen 2 en 3 tot en met 16)

Fuut en Meerkoet. Geen aanbevelingen, optimaal biotoop. Sterke golfslag door motorvaart (toezicht houden) vermijden.

Grauwe Gans. Groot gedeelte van gebied is per boot bereikbaar. Rustige delen met drijftillen (bv. Diepe Gat en zuidelijk deel) zonodig afsluiten of vermijden. De soort broedt vaak op drijftillen of kleine eilandjes en is snel verontrust.

Waterral. Optimaal biotoop, doch bedreigd door verbossing. Komt voor in oeverzones met drijftillen en ruige, overjarige moerasvegetatie. Brede(re) ruige randen langs water creëren door bomen te verwijderen. Met name langs noord- en zuidzijde Grote Bos (nieuw) en op de bekende plekken (bijlage 6).

Klein Waterhoen. Zeer zeldzame soort van zeer nat rietland, zeggevegetaties en dichtgegroeide sloten. Diepe Gat lijkt ideaal, mits hier en daar vegetatie blijft overstaan (kan zeer kleinschalig). In het overige deel van het gebied is vestiging, na terugdringen van bos en door voortgaande verlanding van sloten en plasjes mogelijk. Verlande sloten rond Biezenkamp handhaven, zo mogelijk uitbreiden richting noord. Zonodig de sloten gefaseerd baggeren om verlanding opnieuw op te starten. Maaien van moerasvegetatie langs Kromme Rade nabij Biezenkamp (gefaseerd) in augustus/september.

Weidevogels algemeen. De stand is op laag niveau door diverse oorzaken. Er dient serieus overwogen te worden of grote inspanningen op het gebied van weidevogelbeheer voor dit gebied de moeite lonen. Door een combinatie van wei- en hooiland in het gebied te waarborgen en de omstandigheden voor wat betreft waterpeil en bemesting te verbeteren kunnen meer organismen binnen het weidegebied een plaats krijgen. Hierdoor zouden tevens het Hol en de Suikerpot beter op elkaar aangesloten kunnen worden. Met name door verbreding van sloten en het creëren van ruige oevers. Binnen het Hol zijn zeer weinig mogelijkheden voor weidevogels.

Houtsnip. Broedvogel van struktuurrijk moerasbos. Dit afwisselende gebied lijkt ideaal. Voortschrijdende verbossing biedt meer mogelijkheden voor deze soort. Geen aanbevelingen.

Zwarte Stern. Door middel van kunstmatige nestgelegenheid wordt getracht de soort voor het Hol terug te winnen. Onduidelijk is waarom de vogels in 1992 geen nesten hebben gemaakt. Vermeld moet worden dat er tijdens zeer sterke trek van Zwarte Sterns op 17-5 nog geen vlotjes lagen. Frappant was het feit dat slechts enige minuten na het aanbrengen van een hoop rietstrooisel op wortels in het Diepe Gat direkt een paartje aanwezig was en dat deze vogels een sterke aantrekkingskracht uitoefenden op trekkende sterns.

Aangezien er in 1992 geen Kokmeeuwen in het Hol verbleven, moet geprobeerd worden begin mei de vlotjes, liefst in het Diepe Gat of het Gat van de Zandheuvel, aan te bieden. Het verdient aanbeveling de vlotjes meer naar het noordwesten te plaatsen; wellicht is ook een beperkt overzicht door de bosrand een negatieve factor.

Het graven van (nieuwe) petgaten of brede sloten, bijv. in het weidegebied ten noorden van het Hol (bijlage 18) kunnen ook deze soort een nieuwe impuls geven.

Tortelduif. Zeer schaars, met name door tekort aan struktuur in de overgang van struiklaag naar boomlaag. Alleen op drogere delen in het gebied is vestiging in de nabijheid van vogelkers (P.padus) en meidoorn (C.monogyna) te verwachten; éénvormige elzenbossen verhinderen dit mogelijk. Overigens een soort die het landelijk gezien zeer moeilijk heeft.

Koekoek. Ideaal gebied. Alle beschikbare territoria lijken bezet. Vergroting van mogelijkheden voor zangvogels biedt meer kansen voor de Koekoek.

Grote Bonte Specht. Geen aanbevelingen. De soort geeft aan dat binnen het gebied bos geschikt wordt voor bosvogels. Terugdringen van bosranden zal de soort nauwelijks schaden.

Snor. Deze soort bevindt zich nog in een deels optimaal biotoop. Ondanks de hoge dichtheid geeft de clustering van paren aan dat de populatie van het Hol zeer kwetsbaar is. Een struktuurrijke, overblijvende oevervegetatie met zegge, riet, wilg, gagel en kruiden is wat de Snor verlangt. Alleen door terugdringen van de bosranden op korte tot middenlange termijn kan de populatie op zijn huidige niveau blijven.

Sprinkhaanrietzanger. Als Snor. Verlangt echter ruigere vegetatie met riet, wilgenroosje, braam en jonge bomen (struweel). Dergelijke brede pioniervegetaties zijn slechts op enkele lokaties in het gebied aanwezig. Ook verruigde sloten bieden kansen.

Spotvogel. Een soortenrijke struiklaag met o.a. vlier en wilg wordt door deze soort geprefereerd. Wordt van oudsher in en rond tuinen aan het Moleneind waargenomen.

Grauwe Vliegenvanger. Voortschrijdende verbossing is positief voor deze soort. Komt al vele jaren in enkele paren voor aan weerszijden van het Moleneind. Geen aanbevelingen.

Grasmus. Een ruigtkruiden- en struweelvogel die te weinig kansen krijgt. Door het creëren van brede zomen langs bosjes (liefst in combinatie met hooi- of weiland), zoals reeds langs de Blauwe Boerakker is geschied, zou de soort zich kunnen uitbreiden.

Kleine Karekiet. Als Snor. Ondanks hoge dichtheid lijkt zonder ingrijpen de toekomst voor deze soort op lange termijn niet veilig gesteld. Uit de territoriumkaart blijkt duidelijk de keuze voor oevervegetaties. De verspreid voorkomende territoria en de clusters rond het Diepe Gat lijken het meest kwetsbaar. Een echte riet-vogel. Door het creëren van brede of smalle/lange riet- en ruigtkruidenstroken langs het water krijgt deze vogel meer mogelijkheden. Gedeeltelijk over laten staan van riet in het blok ten zuidwesten van het Gat van de Zandheuvel zou ook kansen kunnen bieden voor bijv. Roerdomp, Woudaapje en Bruine Kiekendief. Dit is vooralsnog nl. het enige, voor deze soorten geschikte rietland.

Rietzanger. Stelt mogelijk minder strenge eisen aan het biotoop dan Snor en Kleine Karekiet. Voorkeur voor struweelrijke oeverbegroeiing, maar mét riet en liefst met ruigtkruidenbegroeiing van bijvoorbeeld Harig Wilgenroosje. Overblijvende oevervegetatie is zeer geschikt. Ook voor de Bosrietzanger en Blauwborst overigens, die in het gebied ontbreken, maar waarvoor voldoende mogelijkheden bestaan. De Rietzanger lijkt toleranter ten opzichte van bomen dan Snor en Kleine Karekiet, maar zal hier op den duur toch door verdrongen worden als maatregelen achterwege blijven. Maatregelen voor andere moeras- en struweelvogels zullen ook de Rietzanger ten goede komen.

Wielewaal. Door handhaving van oud moerasbos lijken mogelijkheden voor deze soort gewaarborgd. Populieren werken als stroop op deze soort. Broedt echter ook in andere loofbomen.

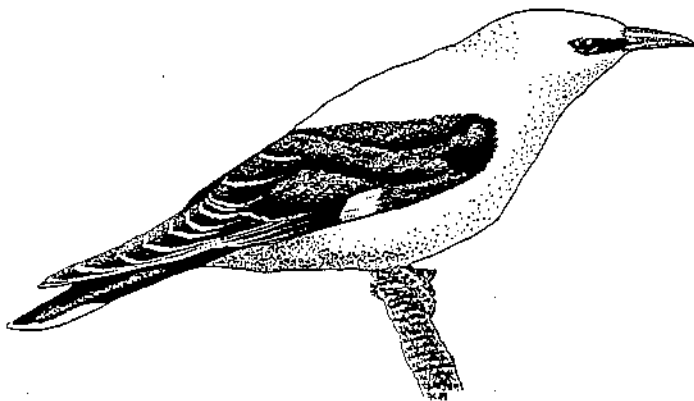
Vink. Net als Staartmees en Matkop een algemene bosvogel, die ook met jonger bos en dicht struweel met verspreide bomen genoeg neemt. Geen aanbevelingen.

Appelvink. Deze bossoort is een vreemde eend, die waarschijnlijk mogelijkheden kreeg door de verbossing. Met name het Grote Bos, het bos bij de Turfakker en het Goudmijntje zijn geschikte broedbiotopen. Geen aanbevelingen.

Goudvink. Een algemene broedvogel die sterk verspreid over het gebied voorkomt. Meer struweel en ruigere bosranden zullen de soort goed doen. Geen verdere aanbevelingen.

Putter. Ook een sterk toegenomen soort in de Vechtstreek. Redt het best, met of zonder ingrepen. Ruigere bosranden zullen evenwel meer fouragerende vogels aantrekken.

Rietgors. Als Rietzanger/Sprinkhaanrietzanger. Verlangt riet en ruigte langs sloten en plassen. Iets gevoeliger voor verbossing dan Rietzanger.

- Bakker, P.A., C.A.J. van der Hoeven-Loos, L.R. Mur & A. Stork
1976. De Noordelijke Vechtplassen. Stichting Commissie
voor de Vecht en het oostelijk en westelijk Plassenge-
bied. s.l.
- Boerwinkel, F.W., J. Harder, P. v.d. Poel & B. v. Poelgeest
1978. Vogels van het Hol. Voorlopig, globaal
verslag. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken.
(waarnemingen vanaf 1970, vooral uit 1975, 1976,
1977 en 1978, red.).
- Bosman, Y & A.J. v. Klaveren in prep. Zilveren Manen onder een
gouden zon. Dagvlinderonderzoek in het Hol, 1992.
Voorlopig verslag.
- Chinery, M. 1988. Nieuwe insectengids. Thieme, Baarn.
- Hustings, M.F.H., R.G.M. Kwak, P.F.M. Opdam & M.J.S.M. Reijnen
1985. Vogelinventarisatie. Achtergronden, richtlij-
nen en verslaglegging. Natuurbeheer in Nederland,
deel 3. Pudoc, Wageningen.
- Jonge, J. de 1981. Aanvullend verslag van SOVON-werkzaamheden
1980 Kortenhoeftse Plassen (Het Hol en Westzijde).
Hilversum.
- Klaveren, A.J. van 1988. Vogels tussen het Hol en de Suikerpot
in Kortenhoeft in het voorjaar van 1983. Rapport.
- Klaveren, A.J. van s.a. Milieuinventarisatie Provincie Noord-
Holland, Polder Kortenhoeft (het Hol), 1988. Niet
gepubliceerd.
- Miller, P.L. 1987. Dragonflies. Naturalists Handbooks 7. s.l.
- Norling, U., A. Sandhall & B.W. Svensson 1980. Libellen en
andere netvleugeligen. Elmar, s.l.
- Poelgeest, R. van s.a. (1981, red.). Milieuinventarisatie
Provincie Noord-Holland, Polder Kortenhoeft (het
Hol), 1981. Niet gepubliceerd.
- Wielewaaljongeren 1982. Tabel voor de libellen van België en
omliggende landen. Turnhout.
- Zeeuw, J.G. de s.a. Broedvogelpopulatie van het Hol (verzame-
ling van waarnemingen uit 1944, 1948, 1956, 1958 en
1967, red.).

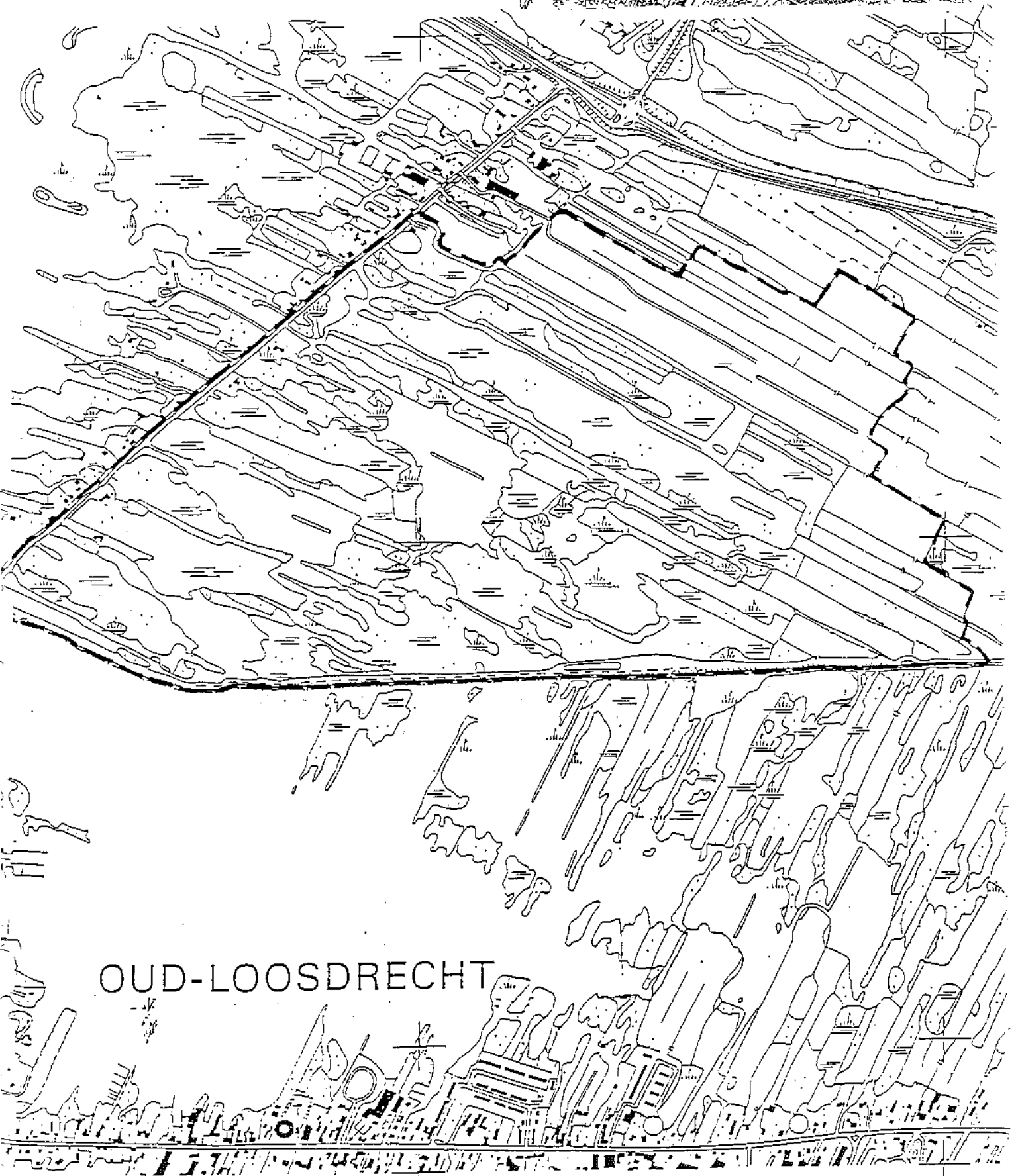
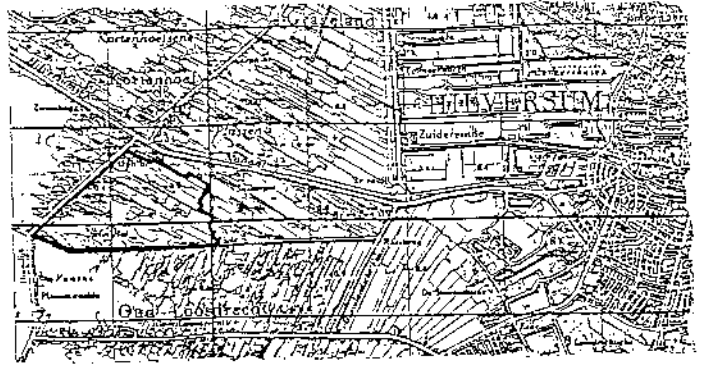
BIJLAGE 1

Begrenzing onderzoeksgebied

Het Hol, Kortenhoeef

schaal 1:10000, inzet 1:80000

= grens onderzoeksgebied

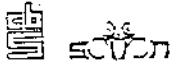

OUD-LOOSDRECHT

BIJLAGE 2

Broedvogelkaart

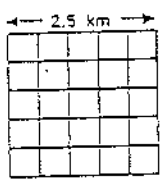

bijzondere soorten project
broedvogels - jaarkaart

01 [1992] 02 kwartblok [] []

03 Gegevens over de waarnemer(s)
naam Y. BOSMAN & A.J. VAN KLAUWEN
adres _____
woonplaats _____
telefoon _____
medewaarnemer(s) _____
opmerkingen en bijzonderheden _____
+ = broedvogel

04 Onderzocht kwartblok
(betreffende hokje aankruisen)
 1 hele kwartblok onderzocht
 2 deel van het kwartblok onderzocht
(hiernaast dat deel aangeven)
naam onderzocht gebied: HET HOL, KORTEUHOEF

05 Informatie t.a.v. bijschrijfsorten
dag mnd soort aard van de waarneming
[] [] [] []
[] [] [] []

06 Geheimhouding verzocht voor:
1 [] 2 [] 3 []

09 Schaarse broedvogels
 alle schaarse broedvogels geïnventariseerd

aantal paren broedcode soort onderzocht	1 2 3			aantal paren broedcode soort onderzocht	1 2 3		
	1	2	3		1	2	3
dodaars 003			9	gr. specht 129			
fuut 004			2	zw. specht 130			
knobbelzw. 018				kl.b. specht 132			
bergeend 025				kuijleeuwerik 133			
krakeend 027				boomleeuwr. 134			
wintertaling 028				eng. g. kwiks 146			
zomertaling 031				nachtegaal 155			
slobeend 032				blauwborst 156			
tafeleend 034				roodb. tapuit 160			
kuijeend 035				tapuit 161			
aidereend 037				spr.haanrietz. 169		5	
wespendief 045				snor 170		19	
havik 051				rietzanger 171		85	
spierwer 052				fluitr 180			
buizerd 053			2	vuurgoudh. 184			
torenvalk 056				glanskop 189			
boomvalk 058			1	boomklever 195			
patrijs 061				wielewaal 197			
kwartel 062				putter 215		4	
waterrei 064			12	sijs 216			
kl. plevier 072				bermsijs 219			
kamphean 086				kruisbek 220			
watersnip 088				appelvink 222		2	
houtsnip 089			4	geelgors 225			
wuilp 093				canad. gans 444			
turafuur 095				nielgans 446			
kerkuil 119				casarca 447			
steenuil 120				mand. eend 453			
bosuil 121				halsb.park. 895			
ransuil 122							

07 Kolonievogels
 alle kolonievogels onderzocht

aantal paren broedcode soort onderzocht	1 2 3			aantal paren broedcode soort onderzocht	1 2 3		
	1	2	3		1	2	3
salschover 008				grote stern 109			
bl. reiger 012				visdief 110			
purp. reiger 013				noordse stern 111			
lepelaar 015				dwergstern 112			
kokmeeuw 104				zwarte stern 113			
stormmeeuw 105				oeverwaluw 137			
kl. mantelm. 106				roek 204			
zilvermeeuw 107				...			

08 Zeldzame broedvogels
 alle zeldzame vogels onderzocht

aantal paren broedcode soort onderzocht	1 2 3			aantal paren broedcode soort onderzocht	1 2 3		
	1	2	3		1	2	3
geoorde fuut 007				ijsvogel 125			
roerdomp 009				draaihals 128			
woudsape 010				duinpieper 140			
oeevaar 014				gr. gele kwik. 147			
gr. gans 022			3	rouwkwik 149			
pijstaart 030				paapje 158			
krooneend 033				kramsvogel 164			
bruine kiek 048				gr. karekiet 174			
blauwe kiek 049				baardman 187			
grauwe kiek 050				gr. klauwier 198			
korhoen 060				klapekster 199			
pors. hoen 065				bonte kraai 206			
kwart. koning 066				keep 212			
kluut 071				eur. kanarie 213			
bontbek plev. 073				ortolaan 226			
strandplev. 074				grauwe gors 228			
velduil 123				Klein l. b. h.			
nachtzwal. 124				...			

10 Algemene broedvogels
 alle algemene broedvogels geïnventariseerd

aantal paren broedcode soort onderzocht	1 2 3			aantal paren broedcode soort onderzocht	1 2 3		
	1	2	3		1	2	3
wilde eend 029			+	kl. karekiet 173			78
fazant 063			+	spovogel 175			1
waterhoen 067			5	braamsluiper 176			
meerkooier 068			44	grasmus 177			2
scholekster 070			3	tuinfluiter 178			+
kievit 078			8	zwartkop 179			+
grutto 090				tijftaf 181			+
holenduif 114				fitis 182			+
houduif 115			+	goudhaantje 183			
turkse tortel 116				grauwe vlieg 185			1
tortelduif 117			1	bonte vlieg 186			
koekoek 118			7	staartmees 188			10
gierzwaluw 125				matkop 190			23
gr.b. specht 131			6	kuifmees 191			
veldleeuwer. 135				zw. mees 192			+
boerenzwal. 136			+	pimpelmees 193			+
huiszwaluw 139				koolmees 194			+
boompieper 141				boomkruiper 196			2
graapieper 142				vl. gaai 200			+
gele kwik. 145				ekster 201			
witte kwik. 148			+	kauw 203			
winterkoning 152			+	zw. kraai 205			+
heggemus 153			+	spreeuw 208			
roodborst 154			+	huismus 209			
zw. roodst. 157				ringmus 210			
gekr. roodst. 158				vink 211			21
merm 163			+	groentling 214			
zanglijster 165			+	kneu 217			
grote lijster 167				goudvink 221			19
bosrietz. 172				rietgors 227			34

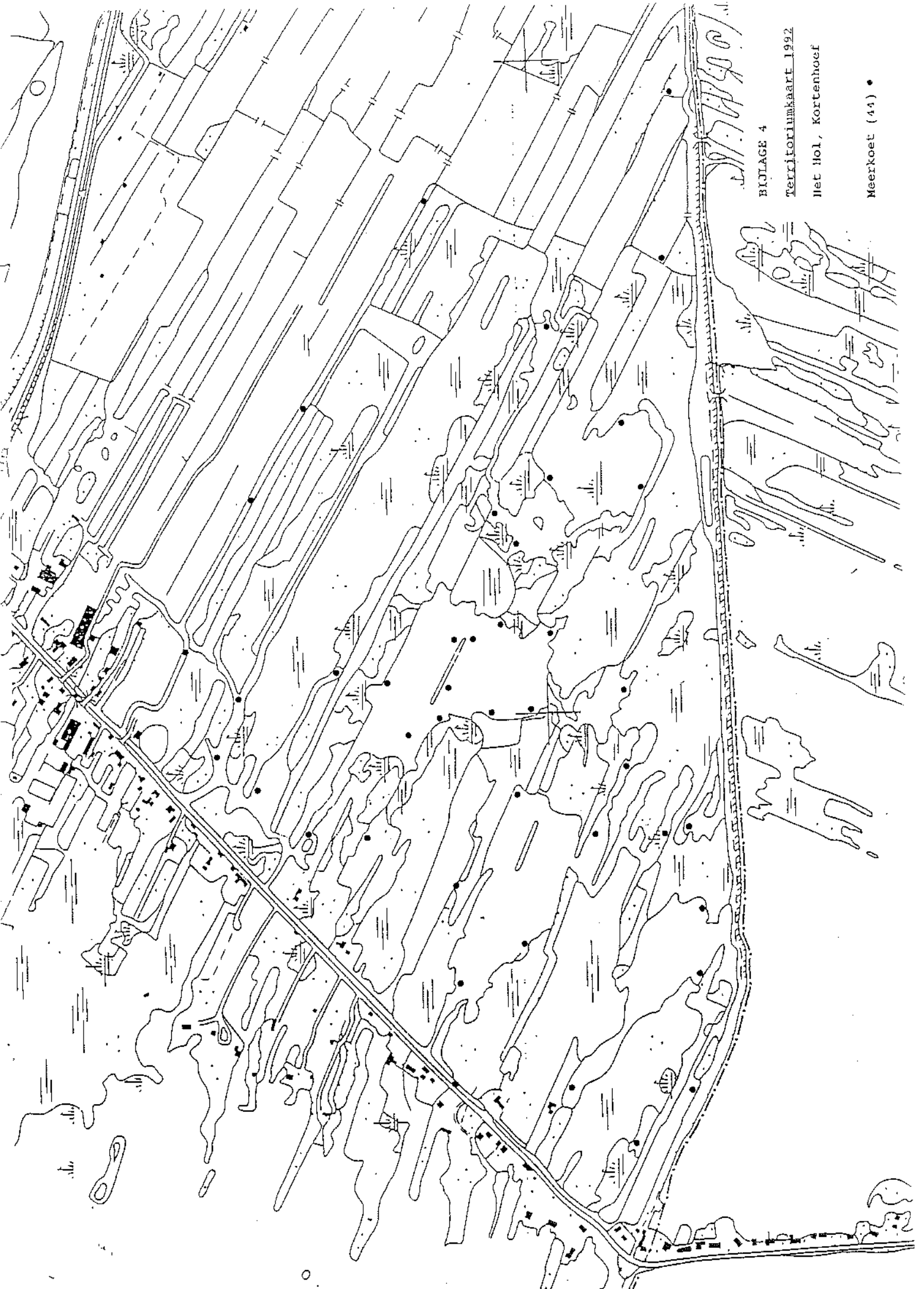
BIJLAGE 3

Territoriumkaart 1992

Het Hol, Kortenhoef

Fuut (9 territoria) •

BIJLAGE 4

Territoriumkaart 1992

Het Hol, Kortenhoef

Meerkoet (44) •

BIJLAGE 5

Territoriumkaart 1992

Het Hol, Kortenhoef

- Grauwe Gans (3)
- Knobbelzwaan (2)

BIJLAGE 6

Territoriumkaart 1992

Het Hol, Kortenhoef

- Wateral (12) •
- Waterhoen (5) •
- Klein Waterhoen (1) •

BIJLAGE 7

Territoriumkaart 1992

Het Hol, Kortenhoef

- Kievit (8)
- Scholekster (3)
- Turelbuur (1)

BIJLAGE 3

Territoriumkaart 1922

Het Kol, Kortenhoef

Koekoek (7)

Houtsnip (4)

Torteelduif (1)

Grote Bonte Specht (6)

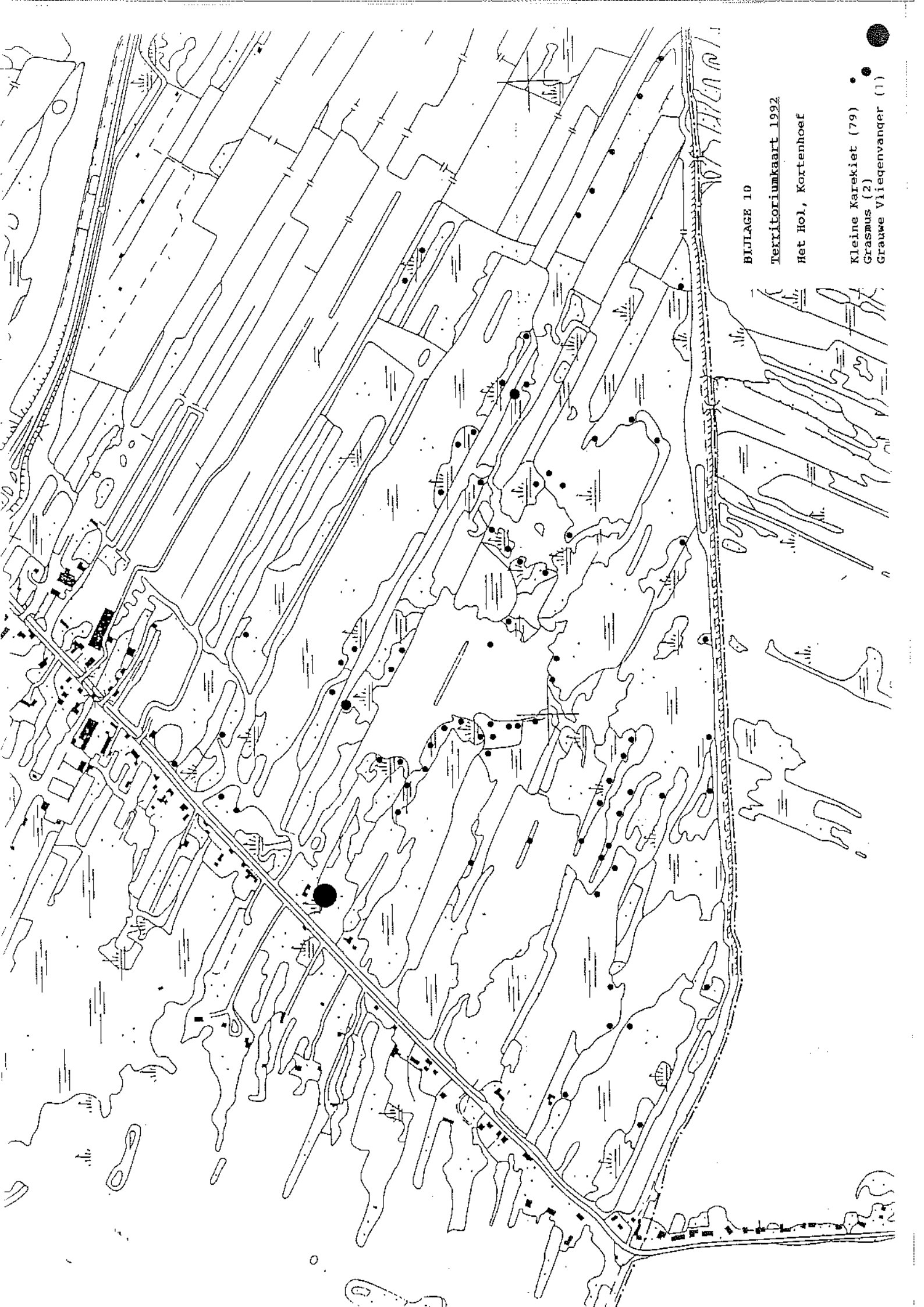

BIJLAGE 9

Territoriumkaart 1992

Het Hol, Kortenhoeve

- Snor (19)
- Sprinkhaanrietzanger (5)
- Spotvogel (1)

BILAGE 10

Territoriumkaart 1992

Het Hol, Kortenhoef

Kleine Karekiet (79)

Grasmus (2)

Grauwe Vliegenvander (1)

BIJLAGE 11

TERITORIUMKAART 1992

Het Hol, Kortenhoef

Rietzanger (85) •

BIJLAGE 12

Territoriumkaart 1992

Het Hol, Kortenhoef

Matkop (23)
Boomkruiper (2)

BIJLAGE 13

Territoriumkaart 1992

Het Hol, Kortenhoer

Staartmees (10) ●
Wielewaal (2) ●

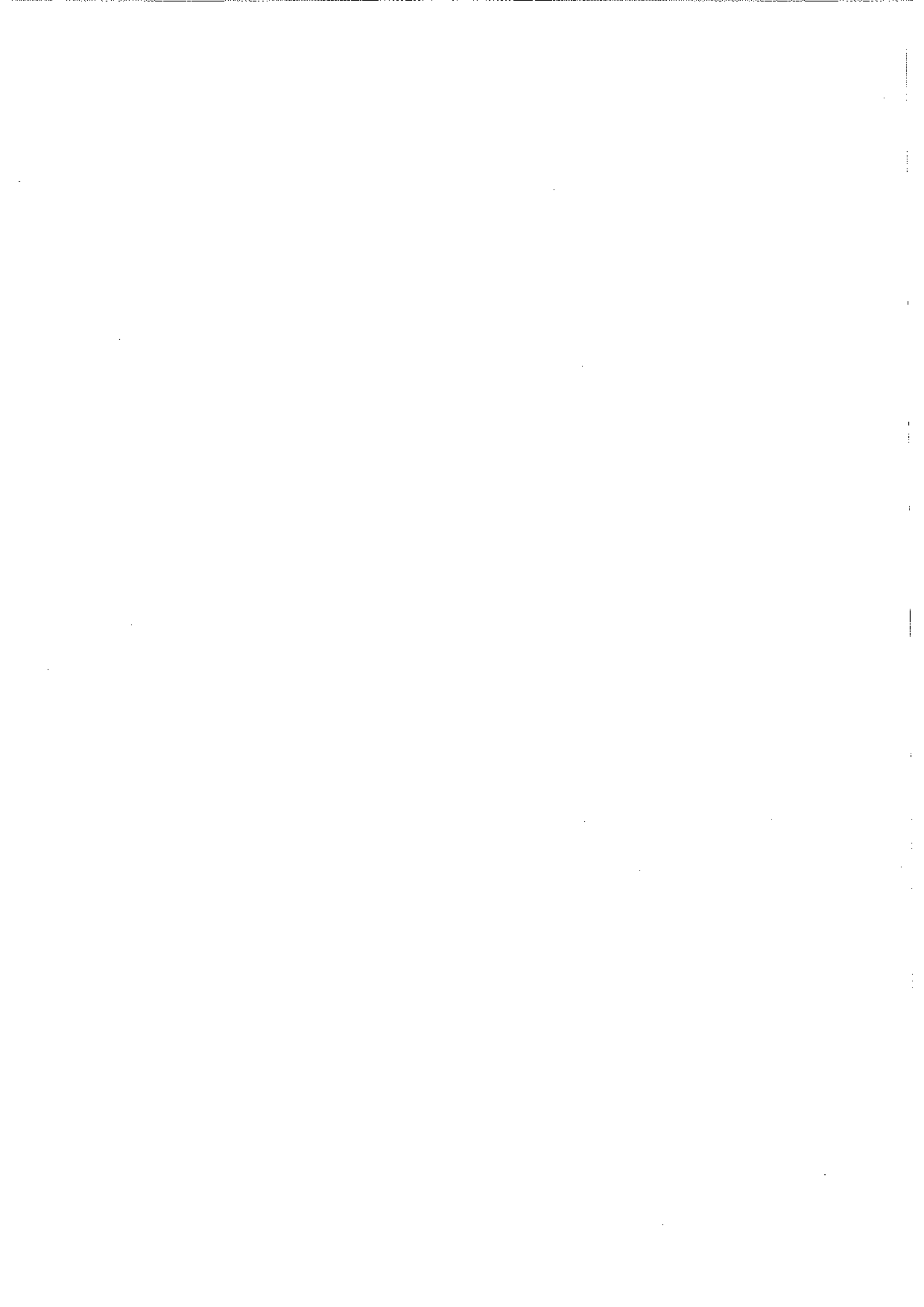
BIJLAGE 14

Territoriumkaart 1992

Het Hol, Kortenhoef

Vink (21)

Appelvink (2)

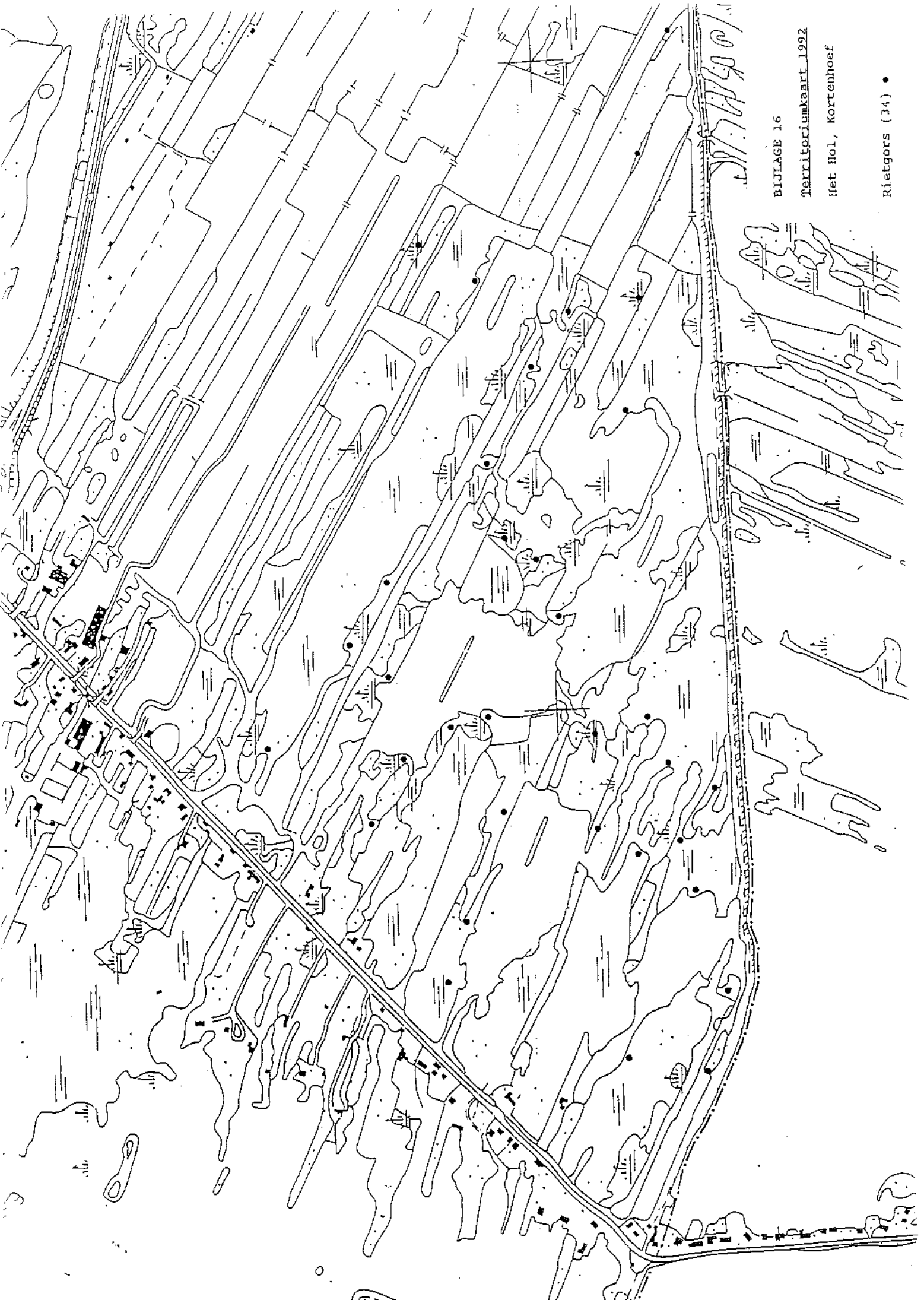
BIJLAGE 15

Territoriumkaart 1992

Het Hol, Kortenhoef

Goudvink (19) ●
Futter (4) ●

BIJLAGE 16

Territoriumkaart 1992

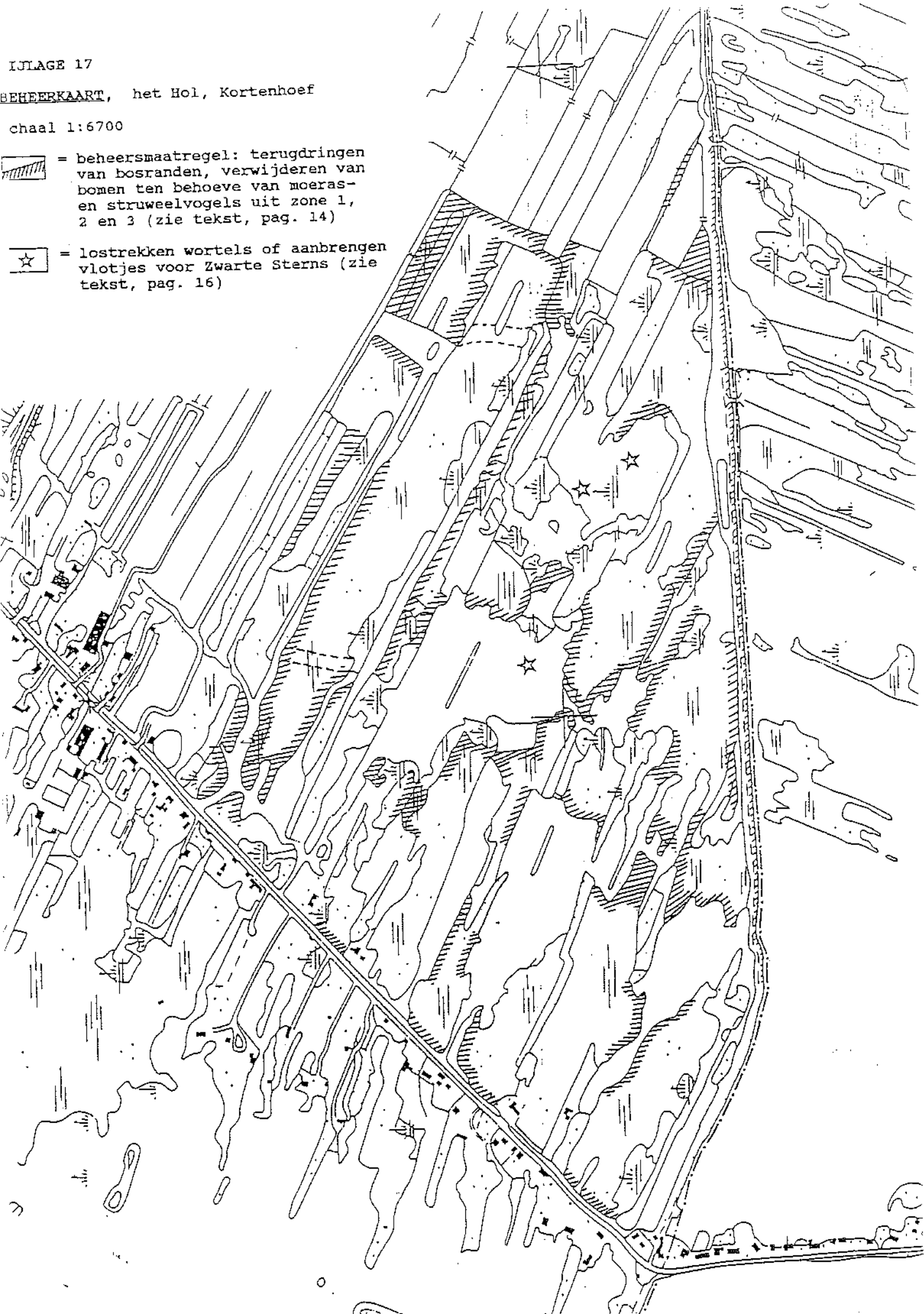
Het Hoi, Kortenhoef

Rietgors (34) •

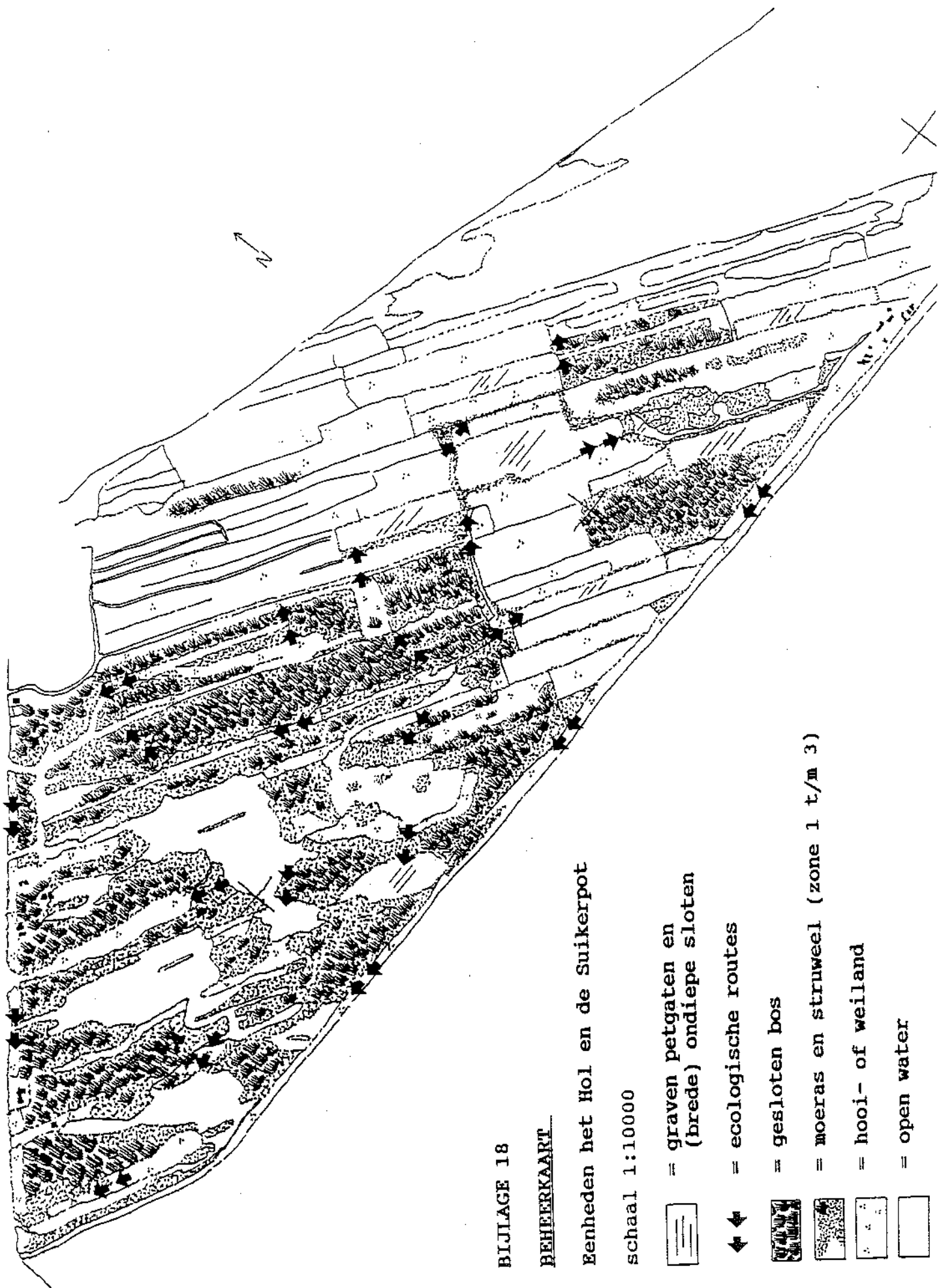

chaal 1:6700

- = beheersmaatregel: terugdringen van bosranden, verwijderen van bomen ten behoeve van moeras- en struweelvogels uit zone 1, 2 en 3 (zie tekst, pag. 14)
- = lostrekken wortels of aanbrengen vlotjes voor Zwarte Sterns (zie tekst, pag. 16)

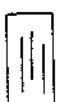

BIJLAGE 18

BEHEERKAART

Eenheden het Hol en de Suikerpot

schaal 1:10000

- = graven petgaten en (brede) ondiepe sloten
- = ecologische routes
- = gesloten bos
- = moeras en struweel (zone 1 t/m 3)
- = hooi- of weiland
- = open water

